

ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆربەتان ئەھلى دۆزەخ، ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟ فەرمووى: نەفرەت زۆر دەكەن، وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان، وكەم ئەقل ودينى وەكو ئېوھ نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ

لە ئەبى سەئىدى خۇدەبەوھ - پەزەي خۇي لىيىت - دەلېت: پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - لە كاتى نوئىرى جەزنى قوربان يان جەزنى پەزەي ووشكاندن (جەزنى پەمەزن) دەرچوو بەرەو خاكى نوئىزكردن، وبە لاي ئافرەتاندا تېپەرى، وفەرمووى: «ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆربەتان ئەھلى دۆزەخ»، ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟ فەرمووى: «نەفرەت زۆر دەكەن، وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان، وكەم ئەقل (ژىر) ودينى (دیندارى) وەكو ئېوھ نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ». ووتيان: كامە كەمى دین وئەقلمانە ئەي پېغەمبەرى خودا؟ فەرمووى: «ئایا شاھىدى دانی ئافرەت بە ئەندازەي نېوھى شاھىدى دانی پياو نېبە؟». ووتيان: بەلئى، فەرمووى: «ئەو لەبەر كەمى ئەقلە، ئەگەر تووشى سوورى مانگانە بىت؛ واز لە نوئىز وروژوو ناھىيىت؟»، ووتيان بەلئى.

«فەرمووى: «ئەو كەمى دینە (كەمى دیندارىبە».

[صەحیحە] [بوخارى و موسلىم ھاوران لەسەرى]

ئەبى سەئىدى خۇدەبەوھ - پەزەي خۇي لىيىت - ھەوالى ئەوھ دەدات كە پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - لە كاتى نوئىرى جەزنى قوربان يان جەزنى پەزەي ووشكاندن (جەزنى پەمەزن) دەرچوو بەرەو خاكى نوئىزكردن، پاش ئەوھى وتارىكى گشتى دا بۆ پياوان وئافرەتان، بە لاي ئافرەتاندا تېپەرى و وتارىكى تايبەت كەرد بۆ ئەوان ئامۇزگارىانى كەرد وپىرئانى ھىنايەوھ وھانىيانى دا بۆ كەردەوھى چاك وخیركردن، چونكە خېركردن ھۆكارە بۆ لاچوونى توره بوونى پەروەدگار لەسەر بەندە، وپىنئانى فەرموو: (ئەي كۆمەلەي ئافرەتان خېر بكن چونكە پېم نیشاندرە زۆربەتان ئەھلى دۆزەخ): واتا خېر زۆر بكن بۆ ئەوھى خۆتان لە سزای خودا پيارىزن، چونكە من سەئىرى دۆزەخ كەرد بىنیم زۆربەي ئەوانەي تىيدان ئافرەتان. (ووتيان: بۆچى ئەي پېغەمبەرى خودا؟): واتا بۆچى زۆربەي ئەھلى دۆزەخ لە ئافرەتان؟ - صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: (نەفرەت زۆر دەكەن): واتا زۆر لەعنەت و نەفرەت لە خەلكى دەكەن وئەمىش خراپترىن جۆرى نزاہ كە لەسەر كەسك بگريت؛ كە بە مانای ئەوھ دېت ئەو كەسە دوور بىت لە پەرحمەتى خودا وپىبەش بىت لە ھەموو خېرىكى دۇنيا وقيامەت. (وزۆر سېلەن بەرامبەر مېردەكانتان): واتا چاكەكانى مېردەكانتان لەبەرچا و نېبە وئىنكارى لېدەكەن، ولە گېرئانەوھەيەكى تردا لە ئىبن عەباسەوھ / {قيل: أَيْكُفْرُنَ بِاللَّهِ؟ قَالَ: "يَكْفُرُنَ الْعَشِيرُ، وَيَكْفُرُنَ الْإِحْسَانُ، لَوْ أَحْسَنَتْ إِلَى إِحْدَاهُنَّ الدَّهْرُ، ثُمَّ رَأَتْ مِنْكَ شَيْئًا، قَالَتْ: مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ"} [رواه البخاري ومسلم] واتە: {ووترا: ئایا ئافرەتان كوفر دەكەن بە خودا؟ - صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: كوفر دەكەن - واتا: سېلەن - بەرامبەر مېردەكانیان، وسېلەن بەرامبەر چاكەكاریان، ئەگەر بە درىژاىي سأل چاكەكار بىت بەرامبەر بەكېكان، وپاشان شىتكت لئ بىنئىت - كە حەزى پېنەكات -، دەلېت - بە مېردەكەي - : ھەرگىز ھېچ خېرىكم لىت نەبىنووھ}. پاشان پېغەمبەر - صلى الله عليه وسلم - فەرمووى: (وكەم ئەقل (ژىر) ودينى (دیندارى) وەكو ئېوھ نەبىنووھ وھەر وھە كەسم نەبىنووھ كە دەست بەسەر ئەقلى پياوئىكى ژىر وھۆشمەند بگريت وەكو ئېوھ): واتا ھېچ كەسك ناتوانىت دەست بە سەر ئەقل وژىرى پياو بگريت وەكو ئافرەت، ئەگەرچىش لەو پياوانە بن كە بە پابەند وتوند

ناسراو بن؛ ئەمیش بەهۆی کاریگەری سۆزداری ئافرەت و سحرى جوانى و خو نازدار کردن و خو ناسکردنەو بەتى، و ئەمیش لە پروانگەى زیاد وەسفرکردنەو؛ چونکە ئەگەر پیاوی پابەند و ژیر بکەو پتە ژیر کاریگەرییان ئەوا ئەوانى تر زیاتر کاریگەر دەبن. (-ئافرەتان- ووتیان: کامە کەمى دین و ئەقلمانە ئەى پتەمبەرى خودا؟): وا دياره هۆکاری کەمى دین و ئەقلیان لە لا شاراوە بوو بەو پرسیاریان سەبارەت کرد. -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئایا شاھیدی دانی ئافرەت بە ئەندازەى نیوہى شاھیدی دانی پیاو نییە؟): ئەمیش پرسیارکردنى دانپێدانانى پێدەلین و اتا شاھیدی دانی ئافرەت نیوہى شاھیدی دانی پیاو، واتە شاھیدی دوو ئافرەت وەکو شاھیدی پیاو پکە. (-ئافرەتان- ووتیان: بەلئى): بەو شیوہى شاھیدی دانەکە. -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەو لەبەر کەمى ئەقلە): ئەمیش بەهۆى کەم ئەقلی و درککردنى زۆر بەى ئافرەتانە و دەبیتە هۆى ئەوہى شاھیدی دانی بە نیوہى شاھیدی دانی پیاو وەریگیرت، و ئەمیش نامازە بە بۆ ئەم ئایەتە کە خۆى گەورە دەفەرمویت: {وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رَجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى} [البقرة: 282]، واتە: {دوو شاھید بگرن لە پیاوانى خۆتان (لە موسولمانان) ئینجا ئەگەر دوو پیاو نەبوو ئەوا با پیاو پک و دوو ئافرەت بن لە ئەوانەى کە پەسەندیان دەکەن لە شاھیدەکان بۆ ئەوہى ئەگەر یەکیکیان لە بیری چوو با ئەوى دیکەیان بیری بختەوہ}، پشت بەستن بە ئافرەتیکى تریش بۆ شاھیدی دان بەلگە بە لەسەر کەمى لیکدانەوہ و درککردنى و ئەمیش نامازە بە بۆ کەمى ئەقلی و ژیری ئافرەت بە بەراورد بە پیاوان. و پاشان پتەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەگەر تووشى سوورى مانگانە بیت؛ واز لە نوێژ و پرۆژو ناهینیت؟): ئەمیش پرسیارکردنى دانپێدانانە و اتا ئافرەت لە کاتى سوورى مانگانەدا نوێژ ناکات و پرۆژو ناگرت. (-ئافرەتان- ووتیان بەلئى): و اتا بەلئى، بەو شیوہى. ئەویش -صلی اللہ علیہ وسلم- فەرمووی: (ئەوہ کەمى دینە -کەمى دیندارییە-): ئەگەر ئافرەت واز لە دوو پایەى نوێژ و پرۆژو بەینیت بۆ ماوہیەک کە ئەمانە لە گرنترین پایەکانى ئیسلامن؛ ئەمە بەلگە بە بۆ کەمبوونەوہى دینداری چونکە لە کاتى سوورى مانگانەدا نوێژ ناکات و نوێژەکانیش بە قەرز ناداتەوہ، ولە پرۆژووگرتندا پاداشتى پرۆژووگرتنى لەگەل مسولمانان لە دەست دەچیت بەلام دەبیت بە قەرز بیداتەوہ لە پاش رەمەزان. بەلام ئەمانە نابنە هۆى ئەوہى ئافرەت رەخنەیان لیبگیرت و هیچ تاوانیکیان لەسەر نییە چونکە بنچینەى دروستکردنیان بەو شیوہى و خودا ئەو شتانەى لەسەریان نووسیووہ، پتەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- یاسى ئەم شتانەى کرد بۆ ئەوہى پیاوان تووشى فیتنە ولادان نەبن بەهۆیانەوہ، و بۆیە یاسى ئەو سزایەى کرد بۆ ئەوانەى سپلەن بەرامبەر چاکەکاری مێردەکانیان، و سزا نادرین بەهۆى ئەو کەمى ژیری و دیندارییەى هەیانە بە بەراورد لەگەل پیاوان، و بە شیوہى کى گشتى پیاوان زیاتر دیندارترن لە ئافرەتان و ئەمیش بە بەرچاو بە درێژایى مێژوو دەبیندرت و سەبارەت بە ئەقل و لیکدانەوہ و ژیری بە هەمان شیوہ پیاوان لە پتەمبەر ئافرەتان بۆیە زۆر بەى زانیانى زانستە شەرعییەکانى ئەم ئومەتە لە پیاوان ئەگەرچیش ژمارەى کى باش لە زانیانى ئافرەت هەبە، و هەر وەها لە زانستەکانى دنیاش بە هەمان شیوہ زۆر بەى داھینەران لە پیاوان.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/10011>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

